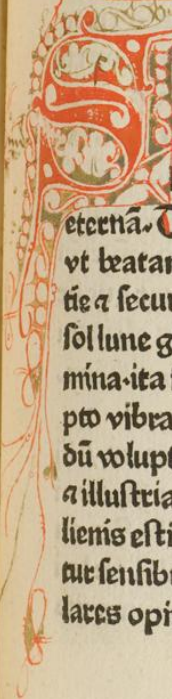

publicae vlciscantur iniuriam nouerint officiorum
 tempa qd maius sit. quod cui aptum tempore est
 a vt id solum sequatur quod honestum est. **Sane**
 ubi duo honesta. id quod honestius est. prepo-
 nendum putet. hinc iure benedicti. **Si** quis ergo
 manifeste iusticias dei in censum ponat. **Benedic**
 dñe virtutem ipsius. opera manuum eius suscipe
 vt gram appetite benedictionis inueniat **Amen**

**Explicit liber primus. De officiis beati Ambro-
 sij. Incipit secundus eiusdem. Capi. primum**

Superiore libro. de officiis tractauimus
 que conuenire honestati arbitraremur
 in qua vitam beatam positam esse nulli du-
 bitauerunt. quam scripturam appellat vitam
 eternam. **Tantus** enim splendor honestatis est.
 vt beatam vitam efficiat tranquillitas conscien-
 tie et securitas innocentie. **Et** ideo sicut exortus
 sol lune globum. et cetera stellarum abscondit lu-
 mina. ita fulgor honestatis. ubi vero et incorru-
 pto vibrat decore. cetera que putantur bona secu-
 dum voluptatem corporis. aut secundum seculum dara
 et illustra obumbrat. **Beata** plane que non a-
 lienis estimatur iudicij. sed domesticis capi-
 tur sensibus tanquam sui. **Iudex.** Neque enim popu-
 lares opinioniones pro mercede aliqua requirit

neq; pro supplicō pauet. Itaq; quo minūs se q̄
tur gloriā eo magis super eam imminet. Nam
qui gloriā requirunt hīs ea merces presen
tium vmbra futurozū est. que impediāt vitam
eternam. Quod in euangelio scriptū est. Amē
dico vobis perceperunt mercedem suam. De
hīs scilicet. qui velut tuba canenti vulgare li
beralitatē suam quam faciunt cū paupes
gescunt. Similiter et de ieiunio. quod ostenta
tionis causa faciunt. Hānt inquit mercedem su
am. Honestatis igitur. est vel misericordiam fa
cere vel ieiunium deferre in abscondito. vt mer
cedem videatis a solo deo tuo querere. non eti
am ab hominibus. Nam qui ab hominibus que
rit habet mercedem suam. Qui autem a deo ha
bet vitam eternam quam prestare non potest
nisi auctor eternitatis. Sicut illud est Amen di
co tibi. hodie mecum eris in paradiso. vñ ex p̄s
sus scriptura vitam eternā appellauit que sit
beata. vt non hominum opinionibus estiman
dum relinqueretur. sed dīmo iudicō cōmētetur.

Capitulum secundum.

ITaq; philosophi vitam beatam. Alij
in non dolendo. posuerunt vt Iheronī
m⁹. Alij in rez sciētā vt heyll⁹. Qui au
diēs ab Aristotile. a theofrasto mirabiliter lau
datā eē rez sciētā. solam eam quasi summam

bonū posuit. cum illi eam quasi bonū. non quasi
 solū bonum laudauerunt. Alij voluptatem di
 ceūt vt Epicur⁹. Alij vt Calliph⁹. a post eum
 didotus ita interpretati sunt. vt alter ad volu
 ptatem. alter ad vacuitatem doloris. consorci
 um honestatis adiungerēt q̄ sine ea nō possit
 esse beata vita. zenon stoycus solū a sumum
 bonum qđ honestū est. Aristotiles autē & theo
 frastus a ceteri peripatetici in virtute quidem
 hoc est honestate vitā beatam esse. s; cōpleri ei
 us beatitudinē etiā corporis. atq; externis bo
 nis asseruerunt.

Capitulū tertium

Scriptura autē diuina vitam beatā in co
 gnitōe posuit diuinitatis a fructu bone
 opacōnis. deniq; vtriusq; assercōis euā
 gelicū suppetit testimoniū. Nam a de sciētia ita
 dicit dñs ihesus. **Hec est autē vita eterna vt co
 gnoscant te solū verum deum. a quē misisti ihe
 sum xpm.** Et de opibus ita respondit. **Omīs q̄
 reliquerit domū vel frēs aut sorores aut patrē
 aut matrem aut vxorē aut filios. aut agros p
 pter nomē meū centuplū accipiet a vitam et
 nam possidebit. Sed ne estimetur hoc recens ef
 se. a pius tractatū a ph ilosophis q̄ in euāge
 lio pdicatum anteriores enī euāgelio philoso
 phi. Aristotiles a theofrastus vel zenon atq;
 hieronim⁹ sed posteriores pphetis. Accipiant**

q̄ longe. ante q̄ philosophoꝝ nomen audireē
per os sancti dauid vtrūq; apte videatur exp̄s
fū. Scriptū est ei **Beat⁹** homo quē tu erudieris
dñe. a de lege tua docueris eū. **Ualem⁹** a alibi.
Beatus vir q̄ t̄met dñm. i mandatis ei⁹ cupiet
nimis. docuim⁹ de cognicoe cui⁹ p̄mū etermita
tis fructū eē memorauit. **Adiciēs** p̄pheta qz in
domo hui⁹ amētis dñm **Ueruditi** in lege. a cupi
ētis i mādati⁹ dñi⁹ gloria a diuicie. et iusticia
eius manet in seculū seculi. **De opibus** quoq; i
eodem psalmo subiunxit vite eterne sup̄etere
premium viro iusto. **Demq;** ait. **Beatus** vir q̄
miseretur a cōmodat. disponet sermones suos
in iudicio. quia in seculum non cōmouebitur.
in memoria eterna erit iustus. **Et infra.** **Disper**
fit dedit paupibus. iusticia eius manet in eter
num. **Uabet** ergo vitam eternam fides qz fun
damentum est bonū. **habent** a bona facta. qz vir
iustus a dictis a reb⁹ probatur. **Nam** a si exer
citus sit in sermonib⁹. a desidiosus in opibus
prudētiā suā factis ēpellit. **Et graui⁹** ē sciē qd
facias nec fecisse qd faciendū cōgneris. **Con**
strenuū eē i opib⁹. affcū in fidū. ita ē ac si viā
so fundamēto. pulchra culminū velis eleuāē fa
stigia. quo plus struxeris plus corruit. qz sine
mumimēto fidei opera non possunt manē. **Infi**
da stacio importu nauem perforat a arenosum

solum cito cedit nec potest impositae edificacionis
sustinere onera. Ibi ergo plenitudo premij ubi
virtutu pfectio a quedam in factis atq; dictis eq
litas sobrietatis.

Capitulum 6.

Sed quoniam sola rerum scientia explosa est et
quasi inanis secundum philosophie dispu
taciones superfluas. vel quasi semper pfecta
sententia. Consideremus quod eodem de eo scriptu
ra divina absoluat sententiam. De quo tam mlti
simplices. et implicatas at confusas videmus que
stiones esse philosophie. Nichil enim bonum scri
ptura nisi quod honestum asserit. virtuteq; in om
nium statu beatam iudicat. que neque augetur bo
nis corporis vel exterius. neque minuitur aduer
sus. Nichil tam beatum. nisi quod a peccato alienum
sit. plenum innocentie repletum gratie dei. Scriptum
est enim. Beatus vir qui non abiit in consilio im
pioꝝ. et in via peccatoꝝ non stetit. et in cathedra
pestilencie non sedit. sed in lege domini fuit voluntas
eius. Et alibi. Beati immaculati in via. qui abu
lant in lege domini. Innocentia igitur et scientia. beatum
faciunt. bone quoque operacionis mercedem esse bea
titudinem vite eterne. superius aduertimus.

Quod stat igitur ut spreto **Capitulum 7.**
patrocinio voluptatis aut doloris metu
quorum alterum quasi infractum et molliculum
alterum quasi cuiratum et infirmum despicit. in ipsis

dolorib⁹ vitam beatam eminere demōstrē. **Q**d
facile doceri potest. cū legerimus beati estis cū
vobis maledicent a psequētur. et dicent omne
malum aduersus vos ppter iusticiam. gaudete
a exultate qm̄ merces vstra copiosa est in cel.
Sic enim psecuti sunt a pphetas qui erant ante
vos. **E**t alibi. **Q**ui vult veniē post me tollat cru
cem suam a sequatur me. **E**st ergo. beatitudo in
doloribus quos plena suauitatis virtus compri
mit a cohercet ipa sibi domesticis opibus habū
dans. vel ad consciētiam vel ad gratiam. **N**eqz
enim paz beatus moyses. cū egiptiorum valla
tus populis. a mari clausus p flud⁹ sibi a popu
lo patrum pedestrem viā p̄his meritis inuenis
set. **Q**n̄ autem fortior q̄ tunc cū extremis circū
uentus piculis nō despabat salutem sed exige
bat triūphum. **Q**uid aaron quādo beacōrem se
credidit q̄ tūc. qm̄ medius stetit inter viuos ac
mortuos. a obiectu sui statuit mortem. ne ad vi
uoz trāfret agmina a cadauz rib⁹ mortuorum
Quid de puero daniel loquor. qui tam sapiens
erat vt inter leones fame exasperatos nulla be
stialis semicē frangeretur formidie. **I**ta alie⁹
a metu vt possz epulai nec verētur. ne ad passū
exēplo sui feras puocāēt. **E**st ḡ a i doloē vi⁹ q̄
sibi bone suauitatē exhibeat osciē a ido iudicō c̄
q̄ nō minuat dolor v̄tutis voluptatē. **C**ar. 9.

Sicut ergo nulla virtuti decessio bea tita
 dimis p dolorem. ita etiā nulla accessio p
 voluptatem corporis aut cōmodū grā
 de quibus pulchre ap̄ls ait. **Q**ue michi lucra
 fuerunt. hec duxi ppter xp̄m detrimenta esse. **E**t
 addidit ppter quē omia dāpna duxi. et estimo
 vt stercora vt xp̄m lucrificāam. **D**eniq; moy
 ses dampnū suū credidit thesauros esse egi
 p̄corū et obprobriū dñice crucis pretulit. nec
 tunc dīues cū habūdaret pecunia. nec postea
 pauper cū egeret alimēto. nisi forte tunc alicui
 minūis beatus vidētur fuisse. cū in deserto quo
 tidiana alimonia sibi et populo suo deforet. **S**ed
 qd̄ sūmi boni ac beatitudinis nemo negaē audeat
 māna ei hoc ē panis āgeloz ministrabat e celo.
 carnis q̄ quotidiana pluuia totiq; pleb̄ epulis
 edūdabat. **V**el ye q̄ scō panis ad victū deerat
 si quereret s̄ nō videbat deesse. qz nō quereba
 tur. **I**taq; diurno coruoz obsequio mane pa
 nis caro ad vesperā deferebat. **N**ūquid ideo mi
 nus beat⁹ quia erat paup sibi. **M**imime. **I**mmo
 magis eo bt̄us qz erat deo dīues. **A**lijs ei eē q̄
 sibi diuitem prestat vt iste eāt qui tpe famis cū
 bum a vidua petebat. largitur ei vt ydria fa
 rine p trienniū et sex menses non deficeret. et
 ad quōdianos vsus olei vas vidue inopi suf
 ficeret ac ministrar. **M**erito ibi volebat petrus

esse ubi iustos videbat. Merito in monte cum cri-
sto in gloria apparuerunt. quia et ipse pauper factus
est cum diues esset. Nullum ergo animi uulnere prae-
diuicie ad uitam eternam. Quod euidenter dominus demo-
strauit in euangelio dicens. Beati pauperes quoniam
uestrum est regnum dei. beati qui nunc esuriunt et
sitiunt quia saturabuntur. beati qui nunc fletis quoniam
ridebitis. Itaque paupertatem famem. dolorem que
putantur mala non solum impedimento non esse
ad uitam beatam. sed etiam adiuuamento euidentissime
pronunciatum est.

Capitulum. 1.

Sed a illa que uidentur bona. diuicias. sa-
cietate. leticiam exptem doloris detrimen-
to esse ad fructum beatitudinis. diuicio de-
claratum iudicio liquet cum dicitur. Ne uobis di-
uitibus. qui habetis consolationem uestram. Ne uo-
bis qui saturati estis quia esuriatis. Et illis qui
rident quoniam lugebunt. Sic ergo non solum animi uul-
nere non sunt ad beatam uitam corporis. aut externa
bona. sed etiam dispendio sunt. Inde enim beatus Nabu-
the etiam cum lapidaretur a diuite quia pauper et im-
firmus aduersum opes regias solo erat affectu
et religione diues ut pecunia regali non muta-
ret patre uinee hereditate. eoque profectus qui san-
guine proprio defenderet iura maiorum suorum
In quo miser achab suo iudicio quod pauperem uicari
fecerat ut eius possideret uineam. Certum est

VI.

et summum bonum virtutē esse. eamque habūdāē
solam ad vite fructū beate. nec ex teius aut cor
poris bonis. sed virtute sola vitā prestari beatā
p quam vita eterna acquirē. vita enim beata
fructus pñtium. vita autē eterna spes futuroꝝ ē.
Et sunt tamen quī in hoc corpe tam infirmo. tā
fragili impossibilem vitam beatā consistere. et nō
in altitudine sapiētie suauitate cōscientie virtu
tis sublimitate. Non enim in passione esse. sed
victorem passionis eē beatum. et nec frangi tem
poralis metu doloris.

Capitulum octauū

Pone accedere hec que grauiā ad vim do
loris ferunt cecitatem. exilium. famē. stu
prum filie. amissionem liberoꝝ. Quis ne
get beatum esse ysaac. qui non videbat in sene
dute a beatitudines suis bñdictōibus confe
rebat. An non beatus Jacob. qui profugus pa
tria domo mercenarius pastor. exilium sustinu
it. filie pudiciāam ingemuit esse temeātam. fa
mem pultit. Non ergo beati quoz fide deus ac
cepit testimoniu cum dicitur deus abraham. de
us ysaac. deus Jacob. Misera est seruitus. si nō
miser Joseph. immo plane beatus. cū dñe libidi
nes in seruitute positus coherceret. Quid de scō
dauid loquar. qui trium filioꝝ deplorauit obi
tum. et quod hñs durius inestum filie. Quō nō
beatus de cuius successione beatitudinis auctor

exortus est. qui plurimos fecit beatos. Beati ei
qui non viderunt et crediderunt fuerunt et ipsi in
sensu infirmitatis. s. conualuerunt de infirmitate
fortes. Quid laboriosius autem sancto Job. vel in do
mus incendio vel filiorum decem interitu momen
tario. vel in doloribus corporis. Nunquid minus beatus
quam si illa non pertulisset. in quibus magis probatus
est. Esto tamen fuisse in illis aliquid acerbitatis
que virtus animi non abscondit dolore. Neque ei
profundum mare negauerim. quia vadosa litora
sunt. neque celum lucidum. quia interdum obtexitur
nubibus. neque terram fecundam. quia aliquibus locis
ieiunia est glauca. aut lectas segetes. quia inter mi
rtam solet habere sterilem auenam. Similiter pu
ta beate messes conscientie interpellari aliquo a
certo doloris. nonne totius manipuli beate vite si
quid forte aduersi accidit atque amaritudinis tam
quam sterilis auena abscondit. aut ita quam lolii amari
tudo frumentum suauitate obducit. Sed iam ad proposita
pergamus.

Capitulum nonum

Superiore libro ita diuisionem fecimus. ut pri
mo loco esset honestum et decorum. a quo of
ficia ducuntur. secundo loco quid utile. Et que
admodum in primo diximus. quia inter honestum et
decorum est quedam distinctio. que magis intel
ligi quam explicari possit. sic et cum utile tractamus
considerandum videtur quod vtilius. Utilitas autem non

pecuniarij lucri exim atione subducimur. sed
acquistōne pietatis sicut apł's ait. pietas autē
ad omnia vtilis est promissionē habens vite pre
sentis & future. Itaq; in scripturis diuinis si di
ligenter q̄ram⁹ sepe inuenim⁹. qđ honestū est.
vtilē vocari. Omnia michi licent sed non omnia
sunt vtilia. Supra de vicij's loquebatur. Hoc
ergo dicit. Licet peccare. s; non decet. In ptate
sunt peccata. sed non sunt honesta. Luxuriari
promptū est. sed non iustum. Nō enim deo esca
sed vntri colligitur. Ergo quia qđ vtilē id etiā
iustum. Iustum est vt seruiamus xp̄o. qui nos
redemit. Ideo iusti qui pro eius noie se morti ob
tulērunt. Inusti q̄ declinauerūt de quib⁹ dicit
Que vtilitas i sanguine meo id est quā iusticie
mee profectus. Vñ & illi Alligemus iustū. quā
inutilis est nobis. id est iniustus qui nos argu
it. cōdempnat. corripit. licet hoc possit etiā ad
aūariciam impioꝝ hominū deriuari. que pfidie
vicina est. Sicut in Iuda proditore legim⁹ qui
aūaricie studio. & pecunie cupiditate laqueum
prodicōnis incurrit atq; incidit. De hac igitur
tractādū est vtilitate. que sit plena honestatis
sicut ipis verbis diffiniuit apōstol⁹ dicēs. Hoc
autē ad vtilitatem vestram dico. non vt laqueū
vobis iniciam. sed ad id quod honestum est Li
quet igitur qđ honestū est. vtilē & iustum esse.

et quod utile honestum et iustum. et quod iustum utile et honestum.

Capitulum. io.

Quod enim michi ad mercatores lucri cupidine auaros. sed ad filios sermo est. Et sermo de officijs. quod nobis quos elegi in ministerium domini inculcatur gestio atque infunditur. ut ea que mentibus ac moribus nostris. usu atque institutione inculcata atque impressa sunt etiam sermone ac disciplina aspiantur. Itaque de utilitate dictus utar illo vericulo prophetico. **D**edina cor meum in testimonia tua. et non in auaricia. ne utilitatis sonus excitet pecunie cupiditatem. **D**emumque aliqui habent. **D**edina cor meum in testimonia tua. et non ad utilitatem. hoc est illam questuum nundinas aucupantem utilitatem illam usu hominum ad pecunie studia inflexam ac deriuatam. **V**ulgo enim hoc solum dicunt utile. quod questuosum. **N**os autem de ea tractamus utilitate. que damnis queritur ut certum lucremur. cuius quod est pietas est cum sufficientia. magnus profecto questus quo pietatem acquirimus. que apud deum diues est. non caduas facultatibus sed muneribus eternis in quibus non temptatio lubrica. sed constantia et perpetua sit gratia. Est igitur utilitas alia corporalis alia pietatis sic diuisit apostolus. **C**orporalis ei excitatio ad modicum inquit utilis est. pietas autem ad omnia utilis est. **Q**uid autem tam honestum quam integritas. quod tam decorum quam immaculatum seruare corpus

et inuolatum atque infamatum pudorem. Quid etiam tam decorum quam ut vidua uxore defuncto coniugi fidem seruet. Quid etiam hoc est utilius quod regnum celeste acquiritur. Sunt enim qui se castra uerunt propter regnum celorum. **Capitulum II.**

Sed igitur non solum familiaritate contubernium honestatis et utilitatis. sed eadem quoque utilitas. que honestas. Et ideo ille qui regnum celorum uolebat omnibus apire. non quod sibi utile querebat sed quod omnibus. Unde ordo quidem et gradus nobis faciendus est. etiam ab his uisitatibus et comibus. ad ea que sunt precellentia. ut ex pluribus utilitatis colligamus profectum. Ac primum notamus nichil tam utile quam diligibiliter tam inutile quam non amari. nam odio haberi exitialis ac nimis capitale arbitror. Itaque id agamus ut omni sedulitate commendemus estimatorem opinionemque nostram. ac primum placiditatem mentis et animi benignitatem influamus in affectum hominum. Popularis enim et grata est omnibus bonitas. nichilque quod tam facile humanis illabatur sensibus. Ea si mansuetudine morum ac facilitate animi moderatione precepti et affabilitate sermonis. uerborum onere patientiam quoque sermonum uice. modestieque inuenitur gratia incredibile quantum procedit ad accumulatum dilectionis. **Capitulum duodecimum.**

Iegimus enim non solum in priuatis. s; etiam in ipsis regibus quantum facilitas blande affabilitatis profecerit. aut superbia verborumque obfuerit tumor. ut regna ipsa labefactaret et potestatem solueret. Jam si quis consilio. vfu ministerio officijs popularem comendat gratiam. aut si quis periculum suum pro vniuersa plebe offerat. non est dubium. quod tantum caritatis a plebe in eum refundatur ut populus salutem eius et gratiam sibi preferat. Quatas moyses a populo illatas absoluebat contumelias et cum dominus in insolentes vindicare veller. se tamen pro populo offerebat frequenter. ut indignationi diuine plebem subduceret. Quam miti sermone post iniurias appellabat populum. consolabatur in laboribus. delectabat oraculis. fouebat operibus. et cum deo constantem loqueretur. Homines tamen humili et grata appellatione affari solebat. merito existimatus est supra homines ut et vultui eius non possent intendere. et sepulturam eius non regem tam crederent. Quia sic sibi totius plebis mentes deuinxerat. ut plus eum pro mansuetudine diligerent. quam pro factis ammirarentur.

Capitulum tredecimum.

Quid eius imitator sanctus dauid electus
 est omnibus ad plebem regendam. quod mitis
 et blandus. humilis spiritu sedulus corde
 facilis affectu. ante regnum se pro omnibus offerre
 bat. rex cum omnibus equabat suam miliciam. et par
 tiebatur laborem. fortis in prelio. mansuetus in
 imperio. paciens in contumacia. ferre magis prom
 ptus quam referre iniurias. Ideo tam carus erat
 omnibus ut iuuenis ad regnum etiam inuitus
 peteretur. existens coereretur senex ne prelio in
 teresset a suis rogaretur. quod mallet omnes pro ip
 so perire quam illum pro omnibus. Ita sibi gratis
 officium plebem obligauerat. primum ut in discor
 dijs populi. epulare in ebrietas mallet quam regnare
 in iherusalem. Deinde ut etiam in hoste positam vir
 tutem diligeret iusticiam etiam hijs qui arma con
 tra se tulerant eoque ac suis prestanda putaret.
 Denique fortissimum aduersus partis propugnato
 rem abire ducem et inferentem prelia miratus est.
 et orantem pacis gratiam non aspernatus honora
 uit conuiuio. interemptum infidels doliuit et fleuit
 persecutus exequias honestauit. mortem ultus.
 conscientie fidem prestauit. Quam filio inter here
 ditaria iura transferibit. magis sollicitus ne in
 nocentis mortem multam relinqueret. quam quo
 suam mortem doleret. Non mediocre istud pre
 ferunt in rege sic obire humilitatis munia. ut

cōem se exhiberet etiam infimis. **A**lieno p̄culo
tūm nō querē potum recusare. peccatū fatēri
se q̄ ipsum pro populo offerre mortū. vt in se di
uina indignatō conuertēret cum ferient angē
lo offerens se diceret. Ecce sum ego qui peccauī
Et ego pastor malum feci. et iste grex quid fecit
fiat manus tua in me. **N**ā quid alia dicam q̄ do
lum meditantib⁹ non apiebat os suum. et tāq̄
non audiens nullū sermonem referendum pu
tabat. **N**on respondebat cōuicēns. cū sibi derogā
retur orabat. cū maledicēretur bñdicebat. **A**m
bulans in simplicitate. superboꝝ fugitans. secta
tor immaculatorum. qui cinerē miscebat alimē
tis suis cū peccata pp̄ria deploraret. et potum su
um tempabat fletibus. **M**erito sic expentus est
ab vniuerso populo. vt venirent ad eū om̄s tri
bus israhel dicentes. Ecce nos ossa tua et caro
tua fumus. **H**erī et nudius terci⁹ cum esset saul
et regnaret super nos tu eras quū procedebas
et inducebas israhel. **E**t dixit tibi dominus tu
pascēs populum meum. **E**t quid plura de eo
dicam. de quo huiusmodi dei processit sentētia
vt de eo diceret **I**nuem dauid scdm̄ cor meum
Quis enī in sanctitate cordis et iusticia. sicut iste
ambulauit vt impleret volūtātē dei. pp̄l quē et
delinquentibus posteris ei⁹ remia data. et preto
gatiua est seruata heredibus. **Q**uis igitur non

dili geret eū quem videbat ita eorum amicis. v̄t
 quia ipse sincere amicos diligebat. eque diligi
 se a suis amicis arbitraretur. Demiq; parētes e
 um filijs suis. filij preferebant parentib⁹. vnde
 grauter indignatus saul. p̄cutere Jonathan
 filium hasta voluit. quia pluris apud eū valē
 dauid amicitia indicabat. quā vel pietatē vel
 auctoritatem paternā.

Capitulū. 12.

S Tenim ad incentiuū caritatis cōis plu
 rimū proficit. si quis vicē amantib⁹ red
 dat. nec minus amare se proter q̄ ipse
 amatur. Idq; amicitie fidelis faciāt exemplis
 Quid enim tā populare. q̄ grā. quid tam insitū
 nature. q̄ vt diligentē diligas. Quid tā molitū
 atq; impressum affectib⁹ humanis. q̄ vt eum
 amare inducas in animū. a quo reamari velis
 Merito sapiens dicit. Perde pecuniā p̄pter fra
 trem ⁊ amicū. Et alibi. Amicū salutaē non eru
 lesca. ⁊ a facie illius nō me abscondā. Siqui
 dem vite ⁊ immortalitatis medicamētum iam
 co esse ecclesiasticus sermo testetur ⁊ summū i
 caritate presidium nemo dubitauerit cū apo
 stolus dicat. omnia suffert. oia credit. omnia spe
 rat. omnia sustinet. Caritas nūq̄ cadit. Ideo
 dauid non cecidit. quia car⁹ fuit omnib⁹. ⁊ dili
 gi a subiectis q̄ timeri maluit. Timor ei t̄p̄alis
 in animis seruat exubias. nescit diuinitatis

tustodiam. Itaq; ubi timor decesserit audacia
obrepit. quomā fidem non timor cogit. sed af
fectus exhibet. Prima ergo ad cōmendacōnem
nostri est caritas. Bonum est ergo testimoni
um habē de plurimoz dilectōne. Hinc nascit
fides ut cōmittē se tuo affectui non vereantur
etiā alieni. quē plurib; eorum aduertent. Si
militer etiā p fidem ad caritatem pueniē vt
qui vni aut duob; pstitit fidem. tanq; influ
at in animos vniuersoz. a oim acquirat gra
tiam. Duo igitur hec ad cōmendaōnem no
stri plurimū opantur caritas a fides. a tertiū
hoc si habeas. qd in te amiracōne dignū plerū
q; existimēt a iure honorādū putēt. **Ca. 11.**

S quia consilioꝝ vsus maxime cōsiliat
homines. ideo prudentia a iusticia i vno
quoq; desideratur a ea expectant a plu
ribus. vt in quo ea sint. illi deferat fides. q; pos
sit vtile consilium ac fidele desideranti dare.
Quis enim ei se cōmittat. quē non putet plus
sapere q̄ ipē sapiat. qui querit consilium. Nees
se est igit vt pstantior sit. a quo cōsiliū petiē
q̄ ille est qui petit. Quid enim consulas homi
nem. quem non arbitreris posse melius aliqd
reperire. q̄ ipse intelligis. Qd si eū inueneris
qui viuacitate ingenij mentis vigore atq; au
toritate prestat et accedat eo vt exemplo.

ā vfu parator fit. p n̄tia ſoluat. pericula pſpicit
 at futura denūciat imminētia. argumēta expe
 diat. remediū ſe rat in tempe paratus fit. nō
 ſolū ad cōſulendum. ſed etiā ad ſubueniendum
 huic ita fides habetur. vt dicat qui cōſilium pe
 tit. a ſi mala michi euenerint p illum fuſt meo
 Quiuſmōi igitur viro ſalutē noſtram a exiſtiā
 cōnem nrām cōmittim⁹. qui fit vt ſuprad icim⁹
 iuſt⁹ a prudens facit enī iuſticia. vt nullus ſit
 fraudis metus. facit etiā prudentia vt nulla ee
 rois ſuſpicō ſit. Promptius tñ nos iuſto viro
 q̄ prudenti cōmittim⁹. vt ſcđm vſum vulgi lo
 quat. Demq; ſapientium diffinitione. in quo
 vna virtus eſt. cōcurrūt cetera. nec poteſt ſine
 iuſticia eſſe prudentia. Qd etiā in nrīs inuenim⁹

Ite enim dauid **Capitulum. 16.**
 Iuſt⁹ miſeretur a fenerat. Quād feneret
 iuſt⁹. Alibi dicit. Iocund⁹ homo q̄ miſe
 retur a comodat diſponet ſermones ſuos in iu
 dico. Ipfum illud nobile ſalomonis iudiciū
 Nōne ſapientie plenū ac iuſticie eſt. Itaq; ſpe
 ctē illud ſi ita eſt. Due inquit muleres in cō
 ſpectu regis ſalomonis ſteterūt a dixit vna ad
 eum. Audi me dñe. Ego a mulier hec in vno ha
 bitātes cubiculo. ante diem terciū partu edito
 ſingulos filios ſuſcepim⁹. a eram⁹ vna arbiſ
 null⁹ domi. nec vlla alia nobiſcum femina niſi

nos sole. ⁊ mortu⁹ est fili⁹ ei⁹ hac nocte vt ob
dormiuit sup eum. ⁊ surrexit media nocte. ⁊ ac
cepit filium meum de sinu meo. ⁊ surrexi ma
ne vt lactarē puulū. ⁊ inueni mortuū. ⁊ cōsidera
ui eū diluculo. ⁊ nō erat fili⁹ me⁹. **E**t rēspōdit al
tera nō h̄ fili⁹ me⁹ ē hic q̄ uiuit fili⁹ aut̄ tuus
mortu⁹ est. Et hæc erat cōtencō. **C**ū itaq; sibi fi
liū vendicaret supstitem. **D**efunctū aut̄ suum
negarēt. **T**ūc rex iussit afferri macherā ⁊ in
fantem diuidi. ac singulas partes dari singu
lis. dimidiā vni ⁊ dimidiā alteri. **E**xclamat mu
lier que vero erat affectu p̄mota. **R**equaq; do
mine infantem diuidas. detur potius illi et vi
uat. et ne interficias eum. **A**t illa rēspōdit al
tera. neq; me⁹ neq; hui⁹ sic infans diuidite e
um. **E**t statuit rex dari infantem ei mulieri que
dixerat. nolite interficē eū. **D**ate eum illi muli
eri quia mota sunt inquit viscera eius in filio
suo. **I**taq; non immerito extimatus est intelle
ctus dei in eo esse. **Q**uā que occulta sunt. deo in
spirante cognouit. **Q**uid aut̄ occultū interno
rum viscerum testimonio. **I**n que sapientis in
tellectus velud quidam pietatis descendit ar
biter ⁊ velut quādam genitalis alii vocem e
ruit. quam maternus patuit affectus. qui elī
gē filiū suum vel apud alienā viarē. q̄ in cōspe
ctu matris necari. **S**apientie igit̄ fuit latentes

distinguere consciencias. et occultis erueret vel
 tatem. et velut quadam machera. ita spiritus gla
 dio penetrare. non solum vteri sed etiam aie et me
 tis viscera. **I**usticie quoque ut que suum necave
 rat. alienum non tolleret. sed vera mater recipere
 ret suum. **D**emumque etiam scriptura hoc pronunciat.
Audiuit inquit omnis israel. hoc iudicium quod
 iudicavit rex salomon. et timuerunt a facie regis
 eo quod intellectus dei esset in eo ut faceret iustici
 am. **D**emumque et ipse salomon ita poposcit sapien
 tiam ut daret sibi cor prudens audire et iudicand
 um iusticia.

Capitulum. i. A.

Iquet igitur etiam secundum scripturam divina
 que antiquior est. sapientiam sine iusticia
 esse non posse. quia ubi una eorum virtu
 tum. ibi utraque est. **D**aniel quoque quod sapienter
 alta interrogacione fraudulente accusacionis de
 phendit medacium. ut calumpniatorum sibi re
 sponsio non conveniret. **P**rudentie igitur fuit. vo
 cis sue testimonio reos prodere. **I**usticie quoque
 nocentes supplicio dare. innocentem subducere. **E**st
 igitur individuum sapientie atque iusticie contuber
 num sed vulgi usu dividitur una quedam forma
 virtutum. ut temperantia sit in despiciendis volu
 ptatibus fortitudo spectet in laboribus et piculis
 prudentia in delectu bonorum sciens comoda et ad
 versa distinguere. iusticia que sit bona custos

inris alieni. a vindex proprietatis. suū cuiq; cōfer
uans. Sic igitur nobis cōis opiniois grācia q̄
dupartita hec facta diuisio. l̄ ab illa subtili di
sputacone philosophie. sapientieq; limande
veritatis causa quasi ex adito quodā erutum
retrahentes pedem. forensē vsū ac popularē
sensum sequamur

Capitulum. is.

HAc igitē diuisioē seruata vt reuertamur
ad ppositum prudētissimo cuiq; causam
nrām cōmittim⁹ a ab eo cōsiliū prom
pti⁹ q̄ a ceteris poscām⁹. Prestat tñ fidele iusti
cōsiliū viri a sapiētissimi ingemo frequēte
preponderat. vtilia enī vulnera amici q̄ alioꝝ
oscula. Deinde quia iusti iudiciū est. sapien
tis autem argumentum. In illo censura discre
tōnis. in hoc calliditas inuentiois. Quod si
vtrumq; connectas eit magna confisioꝝ sa
lubritas. que ab vniuersis spectatur āmiracōe
sapientie a amore iusticie. vt omnes querant
audire sapiētiā ei⁹ viri in quo vtriusq; vir
tutibus copula fit. Sicut querebant om̄s ēges
terre videre faciē salomōis. a audiē sapiētā
ei⁹. Ita vt saba rēgina veriet ad eū a tēptaret
eum in questionib⁹ a venit. a omia locuta est
que habebat in corde suo a audiuit omnē sa
pientiam salomōis. nec vllum verbum prete
riuit eam. Que sit ista quam nichil pretereat.

nec fit aliquid quod ei non annūciauerit verus salomon. cōgnosce o homo ex hīs que audis loquentē. verus est inquit sermo quē audiui i terra mea de sermōib⁹ tuis. ⁊ de prudētia tua ⁊ nō credidi hīs qui dicebant michi. donec venia viderūt oculi mei. **E**t nūc non est nec dimidia quidē pars scdm ea q̄ ānunciabant michi apposisti bona. sup omnia quē audiui in terra mea. **B**eate mulieres tue. ⁊ beati viri tui. qui assistunt tibi. qui audiūt omnē prudentiam tuā. **I**ntellige diuinū veri salomonis. ⁊ que apponūtur in eo cōiūtiō. **I**ntellige sapiēter ⁊ cōsidera in qua terra congregatio nationū audierit famam. sapiētie vere atq; iusticie. et quib⁹ eū vident oculis cōtemplantib⁹ vtiq; que non vidētur. **Q**uomā que vidētur temporalia sunt. que autem non videntur eterna. **Q**ue sunt beate mulieres. ⁊ quib⁹ dicitur. quia multe verbum dei audiūt ⁊ parūunt. **E**t alibi. **Q**uicūq; enim fecerit verbum dei. ipse meus frater. soror ⁊ mater est qui etiā pueri tui beati qui assistunt nisi paul⁹ qui dicebat vsq; in hūc diem sto protestās minor ac maior. ⁊ himeon qui expectabat. redem pōnem israhel. **Q**uō enī dimiti posceret miy q̄ assistēs dño discēdi habē facultatē nō poterat nisi voluntatē dñi adeptus esset. **E**xempli causa ppositus salomon est. ⁊ a quo certatim vt

[Marginal notes on the left side of the page, partially cut off and difficult to read.]

ut ei⁹ audiret sapientia postulabat. Joseph quoq; nec in carcere feriat⁹ erat. quo min⁹ de reb⁹ incertis cōsuleretur. Cuius cōsiliū egypto vniuerso profuit vt non sentiēt seprē annoz sterilitatem. aliosq; populos misere famis leuaret ieiunio. Daniel ex captiuis regaliū cōsulcorum arbiter fact⁹ cōsilijs suis emendauit pñtia. anūciāuit futura. Et hys enim que feequēter interpretatus ostenderat vere se esse annūciatum. fides ei in omnib⁹ dēferebat. Sed etiam tertius loc⁹ de hys qui amiracōe digni extimarētur ioseph. salomonis a daniel exem-
plo decursus videtur **Capitulum. iij.**

Iam quid de moyse loquar cui⁹ omnis israel quotidie cōsilia p̄stolabant. quoz vita fidem sociabat prudētie. amiracōe; q; ei⁹ augebat. Quis se nō cōmittēt cōsilio moyse. cui seniores si qua supra suū intellectum a v̄tutem esse arbitrarētur dijudicāda seruabāt. Quis daniel cōsiliū refugeret. de quo dē⁹ ip̄e dixit. quis danielē sapientior. Aut quō homines de eorum dubitacōe mentib⁹ possent. quib⁹ de⁹ tantā referebat grāciam. Moyse cōsilio bella conficiebātur. moyse meritis de celo affluēbat alimonia. potus e p̄tra. Quam purus danielis animus vt mulceret barbaros mores. mīgaret leones. Que in illo temperantia

~~111~~

quāta animi a corpis continētia. Nec immeri-
to mirabilis fact⁹ omnib⁹ qñ quod vehemēter
āmirantur omnes regalibus fultus amīcīis
aurū nō querebat. nec telatū sibi honorem pl⁹
faciebat q̄ fidem. Quinetiā pidi tari malebat
pro lege dñi. q̄ pro gracia hominis inflecti. Nā
de sancti Joseph quē penē p̄terierā castimonia
a iusticia quid dicam. quaz altera illecebēs he-
riles respuit. refutauiť premia. altera mortē cō-
tempfit. metū ēppulit. carcerē preoptauiť. Quis
hūc p̄iuate cause ad consulendū ydoneum nō
iudicaret. cuius feras anim⁹. a mens fertilis tē-
poris sterilitatē. quodam ofiliorū. a cordis vbe-
re fecundauiť.

Capitulum. 20.

Aduertim⁹ igitur q̄ in acquirēdis ofilijs
plurimū adiūgat vite probitas virtutū
prerogatiua. beniuolentiē vsus. frugali-
tatis gratia. Quis enim in ceno fontem requirat
Quis e turbida aqua potū petat Itaq; vbi luxū-
ria est vbi intemperantia. vbi vicōrum confusio
quis inde sibi aliqd hauriēdū existimet. Quis
non despiciat moy colluionem. Quis vtilē
cause aliene iudicet quē videt inutilem sue vite
Quis iterū improbū maliuolum. cōtumeliosum
non fugiat a ad nocendū paratū. Quis non cū
omni studio dedinet. quis vero q̄ quis instruātū
ad cōsilij opem difficilem tamē accessu ambiat

In quo sit illud tãq̃ si quis aque fontē p̃cedit
dat. Quid enī prodest habē sapiētiā. si cōsili
um neges si cōsulendi inter dūdas copiā. Clau
fisti fontem vt nec alijs influat nec tibi profit
Pulchre autē a de illo cōuenit. qui habens pru
dētiā conmaculat eam vicā ⁊ sordibus. eo q̃
aque exitum cōtaminet de generis aios vita
arguit. Quō enī potes eum iudicā cōsilio fu
piorem quem videas inferiorē morib⁹. Supra
me debet esse. cui cōmittere paro. An vero eū
ydoneum putabo. qui michi det cōsiliū qd̃
non dat sibi. ⁊ michi eū vacare credā. qui sibi
non vacet cui⁹ aī voluptates occupēt. libido
deuinciat. auaricia subiuget. cupiditas pturb⁹
quariat met⁹. Quō hic cōsiliū loc⁹ vbi nullus
quiescit. Ammirand⁹ michi ⁊ suscipiendus cōsi
liari⁹ quē p̃cipius dñs patrib⁹. offensus abstu
lit. Quis imitator deb⁹ esse. qui p̃t cōsiliū da
re. ⁊ alienā a vicis custodiē. prudentiā quo ni
chil inquinatū in illā incurat. Quis igitur tā
q̃ vultu sp̃m p̃ferat pulchritudinis. ⁊ belui
nis posteriorib⁹ ac ferinis vnguib⁹ forme supe
rioris de hōest⁹ grāz. cū tā amīabilē ⁊ p̃dara fōz
ṽtutū sit. ⁊ sp̃al pulchritudo sapiē. sic seies scri
pturē idicat. ē etei speciosior sole. ⁊ sup oē. stel
laz dispositōez luci opata iueiatur p̃or luce. Etei
hāc suscipit nox sapiāz. aut nō iueiat. **Ca. 21.**

Orgem⁹ de eius pulchritudine a scripturē
 testimonio cōprobauim⁹. superest vt doce
 am⁹ scripture auctoritate. nullum eius
 contulerimū cū vicijis esse. sed indiuiduā. cū ce
 teris virtutibus cōiunctōnem. Cui⁹ spiritus est
 discretus sine inquinamēto cert⁹ sanct⁹. amās
 bonum. acutus. qui nichil vetet bñfacere. beni
 gnus stabilis. certus. secur⁹. omnem habēs vir
 tutem. omnia prospiciens. Et infra sobrietatē do
 cēt iusticiam a virtutē. Omnia igitur opatur pru
 dentia. cū omnib⁹ bonis habet cōsortium. Nam
 quomodo potest vtile consiliū dare nisi habeat
 iusticiam vt induat cōstantiam mortem nō re
 formidet. nullo terrore. nullo metu reuocet. nul
 la adulacōne a vero deflectatur. Exilium nō re
 fugiat. que nouerit sapiētī patriam mūdū eē
 Egēstatem non timeat. que nichil deesse sapiē
 ti sciat. cui totus mūd⁹ diuiciarū est. Quid eni
 pretelsus eo viro. qui auro moueri nesciat. cō
 temptū habeat pecuniarū a velut ex arce quadā
 despiciat hominū cupiditates. Qd qui fecerit.
 hunc homines supra hoiez esse arbitrant. q̄s
 est inquit a laudabim⁹ eum. fecit enim mirabi
 lia in vita sua. Quō enim nō ammirand⁹. qui di
 uicias spernit. quas pleriq; salutī pprie pretule
 rūt. Decet igitur omēs censura fragilitatis. con
 tinētie auctoritas. a maxime eum qui honore

prest; ne p̄minentem viz thesauri possideant
fui. a pecunijs seruiat. q̄ preest libeis. **I**llud ma
gis deet vt supra thesaur; sit aio. et infra ami
cum obsequio. **H**umilitas enī auget grā; hec
plena laudis a digna p̄maro viro. nō cōm
tū nēns negotiatorib⁹. a galathis mercator;
bus habē. turpis lucri cupidinē. nec omne bo
nū locatē in pecunia. a tāq̄ merca natio munē
quodūdianos numeratē quest⁹ calculari cōpen
dia. **Q**d si ab hīs sobriū aim gerere laudabi
le est. quātō illud p̄stantius si dilectōnem mē
titudinis libalitate acquiras. neq; supflua cu
ra circa importunos neq; restricta circa indigē
tes. plurima autē grā liberalitatis sunt. non so
lum quodūdiano sumptu egētibus quo vitam
sustinē suā possint disponē ac dispensatē alimo
niā verūetiam hīs qui publice egē. vercūdā
tur cōsulē ac subueniē quātū cōis egenorum
alimonia non exhauriatur. **D**e eo enim loquor
qui preest alicui muneri. vt si officium sacerdo
tis gerat ac dispensatoris. vt de hīs suggerat
ep̄o nec reprimat. **S**i quē positum in necessita
te aliqua cognouerit aut delectum opibus ad
inopie necessitatē redactum maxime si non ef
fusione adolectōtie. s; direpōe alicui⁹ a amissi
one p̄monij i eā recidit iniuriā vt sūptū exce
sse diuēnū non queat. **Capitū. 22.**

Semma etiã liberalitas captos redimẽ
eripere ex hostiũ manib⁹. subtrahere ne
a homiẽs. ⁊ maxime feminas turpitudi
ni redimẽ. parẽtib⁹ liberos. parentes liberis.
cũes patric restitue. Nota sũt hec nimis illirici
vastitate ⁊ tẽcie. quãtũ ubiq; venales erant to
to captiũ orbe. quos si reuo ces. vnus prouicie
numez explere possent. fuerũt tamẽ qui etiã
quos ecclie redemerunt. in seruitute reuo caẽ vel
lẽt. ipsa grauiores captiuitate quã inuident Ita
lie. Nã misericordiam ipis si in captiuitatẽ venis
sent seruirent liberi. si venditĩ fuissent seruitutis
ministerium non recusarent. ⁊ nolũt alienam lib
tatem rescãdere. qui suã seruitutem nõ possent
rescindere. nisi forte precũm recipe emptori pla
ceret in quo tũ non rescãditur seruitus sed re
dimie. **P**recipua est igitur liberalitas redimere
captiuos ⁊ maxime ab hoste barbaico q̄ nichil
humanitatis deferat ad misericordiam. nisi q̄
auaricia reseruauerit ad eẽemptõnẽ. Es alienũ
subire si debitor soluendo nõ sit. atq; ardetur ad
solucõem que sit iure debita. ⁊ inopia destitute
nutrire parulos. pupillos tueri. **S**ũt etiã qui
virgines orbata parẽtib⁹ tuende pudiciã
gratia connubio locent. non solũ studio s; etiã
sumptũ adiuuẽt. Est etiã illud gen⁹ liberalita
tis qd̄ apostolus docet. vt si quis fidelis habet

[Faint handwritten text in the left margin, partially obscured by the binding edge.]

viduas subministrat illi ut earum alimonis
non grauetur ecclesia ut hijs que vere vidue sunt
sufficiat. Vtil igitur homini liberalitas. sed non
cōis omnibus. Sūt enim pleriq; etiam viri bo-
ni qui tennes sūt censu cōtenti quidem eriguo-
ad sui vsu. s; non ydonei ad subsidium leuā-
de paupertatis aliene. Tamen si ppetit. aliud be-
neficiētie gen⁹ quo tuuāē possent inferiorem

St enim duplex libe **Capitulum 23.**
ralitas. vna que subsidio rei adiuvat id
ē vsu pecunie. Altera que opoz collatōe
impeditur multo frequēter splendidior mul-
toq; clarior. Quāto illustri⁹ abraham captum
armis victriābus receperit nepotem. q̄ si re-
demisset. quāto vāius regem pharaonem san-
ct⁹ Joseph o filio providentiē inuit q̄ si oculis;
pecuniam. Pecunia enī vni⁹ ciuitatis non ē di-
mit vbertatē pspiciētia tota⁹ egypti p quiquē-
nium famem repulit. facile aut pecunia osumi-
tur. o filia exhauriti nesciūt. Nec vsu augētur
pecunia minuit a cito deficit. at; ipa; destituit be-
nigritatē. ut quo pluib; largiti volueis eo pau-
cōres adiuues. a sepe tibi desit qd alij oserēdū
putaueis. o filij aut opozq; collatō q̄ i plues dif-
fundit eo redūdantior manz. a in suū fontē re-
currit. In se enim refluit vbertas prudētie. a quo
plurib; fluxerit. eo exercit⁹ fit oē qd remanz

Liquet igitur debere esse liberalitatis modū ne
 fiat inutilis largitas. Sobrietate tenēda est ma
 rime a sacerdotib⁹ vt non pro iactātia. sed pro
 iusticia dispensent. Nusq̄ enim maior auūditas
 peccōnis. veniūt validi. veniunt nullā causam
 nisi vocandi habētes ⁊ volunt subsidia euacua
 re pauperū. eximamē sumptum. nec exiguo con
 tēti maiora querūt. habitu vestium captantes
 peccōnis suffragiū ⁊ nataliū simulacōne lucrā
 tes incremēta questuū. hīs si quis facile fidē
 deferat cito exhaurit pauperū alimonij futura
 cōpendia. Modus largiendi assit. vt nec illi in
 anes recedāt neq; transcribatur vita pauperū
 in spolia fraudulētorū. Ea ergo mēsurā sit vt ne
 q; humaitas deseratur. nec destituat necessitas
 Pleriq; simulāt debita. fit veri examē. Erutos
 se p latrocinia deplorāt. aut iniūria fidem faciāt
 aut cognicō psonę. quo ppenius inuēt. Ab ec
 clesia eligatis sumptus impiciēdos si desit ei alē
 di copia. Itaq; qui modū seruat avarus nulli
 sed larg⁹ omnib⁹ est. Non eni solas aures pte
 re debem⁹ audiendis precātium vocib⁹. sed eti
 am oculos cōsiderandis necessitatib⁹. plus da
 mat bono opatori debilitas q̄ vox pauperis. Ne
 q; vero fieri potest vt non extorqueat amplius
 importunitas vociferantium. s; non semp impu
 dentie locus sit. vidend⁹ est ille qui te nō vid⁹

.11.

Equirend⁹ est ille qui erubescit videri. Ille eti-
am clausus in carcé occurrat tibi. ille affectus
egritudine mentem tuā psonet. qui aures nō
potest. Quo pl⁹ te opari viderit popul⁹ magis
diliget. Scio plerosq; sacerdotes. quo pl⁹ con-
tulerunt pl⁹ habūdasse. quoniam quicūq; bo-
nū oparium videt. ipsi confert qđ ille suo offi-
cō dispenset. secur⁹ qđ ad pauperem sua pueni-
at misericordia. Nemo ei vult n̄ paupi p̄ficere
collacōnē suā. Nā si quē ā inmoderatū aut ni-
mis tenacē dispēsatorē viderit. vtq; despiciet
Si autē supfluis erogacōib⁹ dissipet alieni fru-
ct⁹ labous ā recōdat saccul. Sicut igit̄ mod⁹
liberalitatis tenēd⁹ ē. ita eē calcar plexq; adhi-
bēdū videt. Mod⁹ ideo vt qđ bñfacis id quoti-
die facē possis ne s̄b̄t̄has necessitati. qđ indul-
seris effusioni. Calcar p̄terea. qđ mel⁹ opat̄
pecunia in paupis cibo. qđ i diuitis sacco. Ca-
ue ne intra oculos tuos induas salutem imo-
pum a tāq̄ in tumultis sepelias vitā pauperū
Omnit donatē Joseph **Capitulū. 28.**
Totas egypti opes. a effundere thesau-
ros regios. noluit tamen de alieno effu-
sus videri. Maluit frumēta vendē qđ donare
efuricōib⁹. qđ si paucis donasset plurib⁹ defu-
set. Eā liberalitatem pbauit que bñdaret om-
nibus. Pat̄ fecit horrea vt omnes emerent

III

subsidium frumētariū. ne gratis accipiēdo cul-
tus terrarū relinquēt. **Q**uonia qui alieno vti-
fuum negligit. **I**taq; primo oim coactauit pe-
cunias. deinde instrumenta cetera ad postremū
iura terrarū regi acquisiuit. non vt omēs exue-
ret suo. sed fulciret. publicū tributū cōstitueret
quo sua tūcius habē possent. **Q**uid ita fuit gratū
omnib⁹. quibus terras ademerat. vt nō vendi-
cōnem sui **J**uris. se redempcōnem putarēt salu-
tis. **D**emq; dixerūt. sanasti nos inuenim⁹ grāz
in cōspectu dñi nostri. **N**ā a de pprietate nil ami-
serant qui ius receperāt a de vtilitate nil pdide-
rant. qui acquisierant ppetuitatem. **O** virū ma-
gnū qui nō largitatis supflue tempalem capta-
uit gloriā. s; ppetuam cōmoditatem cōstituit p-
uidētie. fecit enim vt tributis populi se inuarēt
suis. nec intempe necessitatis aliena sbsidia de-
siderarent. **M**elius ei fuit cōferre aliquid de feu-
ditib⁹. q̄ totū de iure amittē. **Q**uā pōcōnē col-
lacōnis statuit a in puidēdo pspicior a in tri-
buto liberalior. **D**emq; nūq̄ egyptus bmoī fa-
mem pculit. **Q**uā predare aut collegit futura p-
mum. q̄ argute regalis interpres somniū veita-
tem expressit. **S**omnium regis p̄mum hoc fuit
Septē iuuentē ascēdebant de flumine visu de-
core a pingues corpore. a ad orā pascebātur flu-
mis. **A**lie quoq; vitule visu deformes ac ieiune

corpore. post illas iuuenecas ascendebant de flu-
mine a iuxta eas in ipso riparum thoro pasce-
bantur. et vise sunt hee vitule tenues atq; exi-
les deuorare illas que prestabant et forma et
gracia. Et sompnum scdm hoc fuit. **S**eptem
spice pingues electe et bone de terra fugebat.
a postea septem spice exiles. a vento corrupte
ac madide se subicere moliebantur. et visum
est q; letas et vberes spicas. spice tenues a ste-
riles deuorauerunt. **H**oc sompnum ita aperu-
it sanctus **J**oseph. eo q; septem iuente septē
anni forent et septem spice similiter et fructu
fructu interpretatus tempa. fetus enim iuuen-
ce annū exprimit. a fructus segetis annū cōsum-
mat integrum. que ideo ascendebāt de flumine
q; dies anni ac tpa fluminum pretereūt modo
a cursum labūtur. **A**nnos itaq; septē puores
vberes terre fertiles ac fecundos dedarat fu-
turos. posteriores aut alios septem annos ste-
riles. atq; infecūdos. quorum sterilitas assum-
ptura foret vbertatem superiorū. **Q**ua gracia
prospiciendum ammonuit. vt vberioribus
annis congregaretur subsidium frumentari-
um. quod sustentare posset inopiam future in-
fecunditatis. **Q**uid primum inuenerit. **I**ngemium
quo in ipm veritatis descendit cubile. an cōhū
quo tā graui atq; diuturne p̄sperit necessit ad

an vigilantia atq; iusticiam. quartu altera im-
 posito sibi tanto munere congregavit ta multi-
 plices comcatus. altera q equali tatem p omes
 seruauit. Na de magnanimitate quid loquar:
 q venditus a fratrib? in seruitute non retulit i-
 nriam. sed famem depulit. Quid de suauitate. q
 dilecti fratris pntiam pia fraude quesuit. que
 simulato p elegantia furto reu statuit rapine.
 vt obsidem teneret gratie. vn merito ei a patre
 dicitur. filius meus apliatus Joseph. filius me-
 us ampliat? zelotes. fili? me? adolescentior. Ad-
 inuet te dñs meus a bndicat te bndictone celi
 a summo. bndictone terre habetis omia ppter
 bndictonem patris tui a matris tue. Preualuit
 super bndictones motium manentium. a deside-
 ria colliu eternoz. Et i deutronomio. Qui visus
 es inquit in ru bo vt veniat sup caput Joseph.
 a sup verticem ipi? honozific? inter fratres pri-
 mitin? tauri. decus eius cornua vnicornis in ip-
 sius cornua gentes vetilabit. simul vsq; ad ex-
 tremu terre ipsi decem milia effrem. et ipsi milia
 manasses.

Capitulum. 27.

Quoniam itaq; debet esse qui consilium alteri
 det vt seipsum forma alijs prebeat ad ex-
 emplu bonoz opey in doctrina in integri-
 tate. in grauitate. vt sit eius sermo salubris at-
 q; irreprehensibil. consilium vtile. vita honesta

sentētia decora. **T**alis erat paul⁹ qui cōsiliū
dabat virginib⁹ magisteriū sacerdotib⁹. vt p̄
mū seip̄m formā nobis p̄teret ad imitandum
Ideo a humiliari sc̄iebat. sicut sc̄iuit a Ioseph
Qui sūmo or⁹ patriarchaz gñe nō dedignat⁹
de generē seruitutē exhibebat eā obsequijs il
lustrabat virtutib⁹. **S**ciuit humiliari qui a v̄
ditorem a emp̄torē passus est a dñm appella
bat cū. **A**udi humiliatē in se. **S**i dñs me⁹ p̄ter
me. nichil scit in domo sua. a omia quecūq; ha
b; dedit i man⁹ meas. neq; subtrađū est a me
quicq; p̄ter te. quia vxor illi⁹ es. quō faciā
verbū hoc malū. a peccabo coram dño. **P**lena
vox humilitatis. plena castimonie. **H**umilita
tis quia dño deferebat. honorificentie q̄ refere
bat grām plena quoq; castimonie. q̄ turpi fla
gitio contaminari graue peccatum putabat.
Talis igitur debet esse consiliarius qui nichil
nebulosū hateat. n̄ fallax n̄ simulatum qđ vi
tam ac mores eius refellat. nichil improbum
ac malivolū quod auertat consulētes. **A**lia
sunt enim que fugiūt. alia que contempnū
tur. **F**ugimus ea que possunt nocere. que ma
liciose possunt in noxā serpere. vt si is q̄ cōsiliē
dubia sit fide a pecunie auid⁹ vt possit p̄cio mu
tari. si inuidiosus hic fugitur ac dedimatur. **Q**ui
vero volūtari⁹ interpretās a si alienus a fraude

~~301~~

tamē auar⁹ ⁊ cupidior lucri turpis. hīc contēp
nitur. Qd enim spēimen industrie quē fructū
laboris edere potest. quā ēcipe aio curam ac so
licitudinē q̄ se corpori dedit atq; ignauiē. Ideo
boni vir consilij dicit. Ego enī didici in quibus
scio sufficiens esse. Sciebat ei oīm malorum ra
dicem esse auariciā. ⁊ ideo suo cōtētus erat. ali
enum nō ēquirebat. Satis michi est inquit qd
habeo siue paz siue plurimū habeā michi plu
rimū est. Expressius aliquid dicendū videtur si
ignoto verbo vsus est. Efficit michi inquit in q̄
sum idest nec deest nec supfluit. Non deest quia
nichil quero amplius. nō supfluit quia non so
lum michi habeo sed plurib⁹. **Capitulum 26.**

Hoc de pecunia. ceter⁹ de omnib⁹ dicit pōt
q̄ efficiēbant illi pūtia. hoc est nō maio
rem honorē. non obsequia vteriora desi
derabat. nō glorie immodicē cupid⁹. aut grām
indebite querebat s; debiti finē certaminis. pa
ciens laboris secur⁹ meriti prestolabat. Scio in
quit ⁊ humiliari. Nō ergo indocta humilitas s;
que habeat sui modestiā ⁊ scientiā laudi datur
Est enim humilitas fortitudinis. ē impericie ac
q; ignorantie. et ideo scriptura ait. Et humiles
spiritu saluabit. Preclare ergo dixit. scio et hu
miliari. Id est quo i loco. qua moderatōe. quo
fine. in q̄ officio i quo munē. Nesciuit pharise⁹

Humiliari ideo dicitur. Sciunt publicanus. ideo
iustificatus est. Sciebat a habundare paulus. quia
aiam habebat diuitum. a si thesaurum diuitum non
habebat. Sciebat habundare quia non querebat
datum in pecunia sed requirebat fructum in gratia
Possumus a sic intelligere quia sciebat habundare
qui poterat dicere. Os nostrum patet ad vos o cor
thym. cor nostrum dilatatum est. In omnibus erat im
butus. a saturari a esurire. **B**eatus qui sciebat sa
turari in christo. Non ergo illa corporalis sed spiritualis
est saturitas quam operatur scientia. Et merito sci
entia opus est. quia non in pane solo vivit ho
mo. sed in omni verbo dei. Ergo qui sic sciebat sa
turari a sic esurire sciebat ut semper noua quere
ret. esurire a stare in deum. Sciebat esurire. qui
sciebat quia esurietes manducabunt. Sciebat et
poterat habundare. qui nichil habebat a posside
bat omnia. **E**gregie itaque viros alicui prestantes
muneri commendat iusticia. a contra iniquitas
destituit atque impugnat. **E**xemplo nobis est scri
ptura quod dicit quod cum populus israel per mortem salo
monis rogasset filium eius roborem ut reuelaret secretum
corum a fuitur dura. a pater in imperij tem
peraret sterilitate. ille spreto semili consilio de fug
gestionem adolescentium in spiritu sum fecit dedisse hu
iulmori. quia a onus adhaeret super paternum iugum a
leuius grauioribus supplicij mutaret quo rursus

~~151~~

erasperati responderunt populi. Non est nobis potestas
cum dauid. neque hereditas in filiis yesse. Reuertere
vnusquisque in tabernacula tua israel. quoniam hic
homo neque in principem neque in ducem. Itaque de
sertus a populo ac destitutus vix duarum tribuum
propter dauid meritum habere potuit societate. Cla
ret ergo quoniam equitas imperia confirmet. et iniu
sticia dissoluat. Nam quomodo potest malicia regnum
possidere. que ne vnquam quidem privatam potest
tegere familiam. Summa igitur benignitate opus
est vt non solum publica gubernacula sed etiam
am privata iura tueamur plurimum in uat beni
uolentia que omnes studij beneficijs amplecti
deuincere officijs. obpignerae gratia.

Ca. 21.

Affabilitatem quoque sermonis diximus
ad conciliandam gratiam valere plurimum
Sed hanc esse volumus sinceram ac sobri
am sine vlla adulatione. ne simplicitate ac pu
ritate alioquin debeat sermonis adulatio. for
ma enim esse debet ceteris. non solum in ope sed
etiam in sermone in castitate ac fide. Quales ha
beri volumus tales sumus. et qualem affectum habe
mus tale apiamus. Neque dicamus in corde nostro
verbum iniquum. quod abscondi putemus silentio
quia audit in occulto dicta qui occulta fecit et
cognoscit secreta viscerum qui sensum visceribus
infudit. Ergo tanquam sub oculis constituti iudicis.

quicquid gerim⁹ in luce positū putem⁹ vt om-
nib⁹ manifestetur. ¶ Capiculum. 28.

Purimū itaq; prodest vnicuiq; bonis iū-
gi adoleſcētib⁹. quoq; vtile. vt daros ⁊
sapiētes viros sequātur. qm̄ qui dgre-
ditur sapiētib⁹. sapiens est. qui aut̄ coheret
imprudētib⁹ agnoscat̄. ⁊ ad instructōnem
itaq; plurimū proficit ⁊ ad p̄bitatis testimo-
niū. Ostendūt enim adoleſcētes eoz se imita-
tores esse quib⁹ adherēt. ⁊ ea cōualescat opio
q; ab hīs viuendi acceperint similitudinē. cū
quib⁹ cōuet sancti hauserit cupiditatē. Inde
tant⁹ Ihesus naue q; cū non solū erudiuit ad
legis sciētā moyſi copula. verum etiā sanctifi-
cavit ad grām. Demiq; cū in eius tabernaculū
diuina refulgere p̄ntia videreē maiestas dñi.
sol⁹ eāt̄ i tabnaculo ihs naue. moyſes cū dño
loq̄bat̄. ihs p̄iter nube sacra tegebāt̄ p̄bitici
⁊ p̄l⁹ deorsū stabāt̄. ihs cū moyſe ad acipiē-
dā legē ascēdebat. Ois popul⁹ intra castra erat
ihs extra castra in tabnaculo testimonij. Cū
colūpna nubis descēdeēt ⁊ loq̄teē cū moyſe. q̄
si fid⁹ astabat̄ m̄ster nec exibat̄ de tabnaculo
inueis cū seiores lōge p̄itū dīma trepidarēt mi-
racula. vbiq; iḡr inf̄ amirāda opa ⁊ eucieda se-
creta scō moyſi indiuidu⁹ adhēbat. vñ scm̄ ē
vt q̄ fuerat ouerſa cōis successor fiet̄ potestatis

Merito vir hmoi euasit. vt sifteret fluminū cur
 fus. **D**iceret. Stet sol et staret sol quasi eius spe
 ctator: victorie. noctem differret diem pducēt
Quod quidē moyfi negatū est solus eligeretur
 vt populū introduceret in terram promissiois
Magnus vir fidei miraculis. magn⁹ triūphis.
Illus angustiora opera. huius prosperiora. vt
 q; igitur diuina subm̄p̄us grā vltra humanam
 processit cōdicōem. **I**lle mari. hic celo impauit
Pulchra itaq; copula senioꝝ atq; adolescentiū
 alij testimonio. alij solatio sunt. alij magisterio
 alij delectacōi. omitto q; abēte adhefit. **L**oth⁹ a
 iam adolescentul⁹ p̄ficiētū ne forte hoc p̄m
 quitas magis fuisse extimeēt ⁊ necessarie. pot⁹
 q̄ voluntarie adiunctiois. **Q**uid de helya atq;
 heliseo loquamur. **L**icet non expresse heliseū in
 uenē scriptura significauerit. aduertimus tñ ⁊
 colligim⁹ iuniorē fuisse. **I**n actib⁹ apostolorum
 barnabas marcū assumpsit. paul⁹ fileam. pau
 lus thimothēū. paul⁹ titū. **S**ed illis supioribus
 videm⁹ diuisa officia. vt seniores consilio preua
 lerent iuniores ministerio. **P**letūq; etiā virtutū
 bus pares dispares etatib⁹ sui delectantē copu
 la. sicut delectabantur petrus ⁊ **J**ohānes. **N**am
 adolescentē legim⁹ iohānem in euāgelio ⁊ sua
 voce. licet meritis ⁊ sapiētia. nulli fuerit senioꝝ
 sedus. **E**rat enim i eo senectus venerabil⁹ moꝝ

et cana prudentia vita enim immaculata bone se-
nectutis stipendium est. **Capitulum. 29.**

Adiuuat hoc quoque ad profectum bone existi-
mationis. si de potentis manibus eripias ino-
pam. de morte dampnatum eruas quantum sine pertur-
batione fieri potest. ne videamur iactantem magnam cau-
sa facere quam misericordie. et grauiora inferre vul-
nera. dum leuioribus mederi desideramus. nam si op-
portissimum opibus potentis. et fractone magis quam sce-
leris sui precor grauatim liberaueris egregie con-
ualescit opinionis testimonium. **Capitulum. 30.**

Quoniam commendat plerisque etiam hospitalitatem
Est enim publica spes humanitatis. ut peregrinorum
hospitium non egeat. Suscipiatur
hic officiose pateat aduentum ianua. valde id
deorum totum est. vobis existimationi. peregrinos
cum honore suscipi. Non decem mense hospitalitatis
gratia occurrere officium liberalitatis. explorare aduen-
tum hospitium. Quod abrahe laudi est datum. quod ante ianu-
am suam speculabatur ne forte preteriret peregrinorum ali-
quis. et diligenter preteriret excubias. ut occurre-
ret ut preueniret ut rogaret ne transiret hospes dicens
Domine si inueni gratiam ante te ne preteritis parum tuum. et
ideo pro hospitalitatis mercede fructum posteri-
tatis recepit. Loth qui nepos eius non solum gene-
si etiam virtute primus. propter hospitalitatis af-
fectum sodomitana a se suisque supplicia extorsit.

311

Decet igitur hospitalē esse benignū·iustū·nō
alieni cupidū·ymmo de suo iure cedentē potius
aliqua si fuerit lacessitus q̄ aliena iura pulsan-
tem fugitatem litū abhorrentē a largijs ēdime-
tem concordia et tranquillitatis grām·**S**i quide
de suo iure virū bonum aliquid relaxare nō so-
lum liberalitatis·sed plerūq; etiā cōmoditatis
est·**P**rimū dispendio litis carere·non medio-
cre est lucrū·**D**einde accedit ad fructū quo au-
getur amicitia·**E**t quia oriūtur plurime commo-
ditates·que cōtempnentū aliquo in tempe po-
stea fructuose erūt·**I**n officijs autem hospitali-
bus omnib⁹ quidē humanitas impartienda
iustis autē vteior·deferēda honorificentia·**Q**ui
aīq; enim iustū recepit in noie iusti mercedem
iusti accipiet vt dñs pronunciauit **T**āta autē
est apud deū hospitalitatis grā vt nepotus qui-
dem aque frigidę a premijs renumeracōis im-
mūis sit·**V**ides quia abrahā deū recepit·**V**n-
de scis ne et tu cum suscipis hōiem suscipias cri-
stū·**L**icet in hospite sit xpus·quia crist⁹ in pau-
pe est sicut ip̄e ait·**I**n carcere erā·et remisit ad
me nud⁹ erā·et operuistis me·**S**uaue est igitur
nō pecunie sed gratie studē·verū hoc malum
iā dudum humanis influxit mētib⁹·vt pecunia
honorū sit·et animi hōim diuiciarū amiracōne ca-
piātur·**I**ntē se immergit auaricia velut quedā

tonoz ariditas officiorum. ut homines dampnū
putent quicquid propter morē impenditur. Sed
etiā in hoc adūsus auariciā. ne quod afferre possit
impedimētum prosperit scripturā venerabilis di
cēs. Quia melior ē hospitālitās cū olerib⁹. Et in
fra melior ē panis in suauitate cū pace. **Ca. xi.**

Non enim prodigos nos docet esse scrip
tura si literales. Largitatis enim duo sūt
gēna. vnū liberalitatis. alter prodige ef
fusionis. Liberale est hospitio recipē. nudum
vestire. redimē captiuos. non hūtes sumptū
uiuare. prodigum est sumptuosus effuēscē cō
uiuēs a vino plurimo. vnde legisi prodigum
est vinū a stuēliosa ebrietas. prodigū est po
pularis fauoris grā eximamēre ppias opes quod
faciūt qui ludis circētib⁹. vel etiā theatralibus
a munerib⁹ gladiatorib⁹ l etiā venacōmib⁹ pa
trimo mū dilapidāt suū vt vīcāt supioz cele
brates cū totū illd sit mane quod agūt. Quā qdē e
tiā tonoz opm sūptib⁹ immoderatū eē nō de
ceat. Quicquid gē libeālitās erga ipōs quod paupe
res mēsurā tenē. vt hūdes plurib⁹ nō cōliādī
fauoris grā vltē mod flūē. quicquid ex affeū puro
ac sincero pmiē hoc ē decoz. nō supfluas edifi
caciones aggredi. nec ptermitte necessarias. Et
maxime sacerdotū hoc conuenit omne domini
templum decore congruo. vt etiam hoc cultu

aula domini resplendeat. Impensas mie conue
 niētes frequētare. quantū oporteat largiri. pe
 regrimis nō supflua s; cōpetentia non redūdan
 tia. sed cōgrua humanitati. ne sumptū pau pe
 rū alienam sibi querat gratiā. ne restrictōre er
 ga clericos aut indulgentiorē se prebeat. **Alte**
 enim in humanū alterū prodigū. **Si** aut sūpt?
 de sit necessitati eoz quos ab sordidis cogitatio
 nis aucupijs retrahere debeas. aut voluptati su
 pfluat.

Capitulum. 32.

Quoniam etiam verborū ipsoꝝ et preceptorum
 esse mensurā ouenit. ne aut nimia remis
 sio videatur aut nimia seueritas. pleriq;
 enim remissiores malūt esse. vt videant boni eē
 Sed nichil simulatū et fictum esse seuerē virtu
 tis certū est. Quā nectā diuturnum esse nō solet
 In pīncipio vernat. In processu tāq̃ flosculus
 dissipatur et soluit. Quod aut verum ac sincerā
 alta fundatur radice. Et vt exemplis assercōis
 nostre p̃tem. qm̃ que simulata sūt diuturna
 esse nō p̃nt. s; tāq̃ ad tēpus virētia cito decādūt
 ex ea familia ex qua nobis plurima ad virtutis
 profectum exempla accersuim. vñū simulacō
 nis et fraudis p̃feram. testimonium. **Absalon**
 erat dauid regis filius. decore insignis egregiꝝ
 forma. prestās inuēta. ita vt vir talis in israhel
 non repietur a vestigio pedis vsq; ad verticem

immaculat⁹. **I**s fecit sibi curr⁹ et equos et vi-
ros quinquaginta qui p^{er}currer^{ent} ante eum. **S**ur-
gebat diluculo et stabat ante portam in via. et si quem
aduersisset regis iudicia querentem accedebat
ad eum dicens. **E**x qua ciuitate es tu. **R**esponde-
bat. **E**x tribu vna sum. de tribub⁹ israhel serui⁹
tu⁹. **R**eferebat absalon. **V**erba tua bona sunt
et directa. et qui te audiat non est tibi datus a
rege. **Q**uis constituet me iudicem. et quisquis ad
me veniet. cuiusq^{ue} fuerit iudicium necessarium in-
ustificato illum. **T**alib⁹ delinibat singulos ser-
monib⁹ et cum accederet adorare eum extendens
man⁹ suas apprehendebat atq^{ue} osculabatur eos
Sic conuertit in se corda oim dum blandicie hu-
iusmodi intimorum tague viscerum sensum. **S**ed deli-
catis istis et ambicioni elegerunt honorabilia et gra-
ta ad tempus et iocunda. **V**bi autem parua pro-
cessit dilatio. quam prudens omnium propheta
paulisper cedendo interponendam putauit non
potuerunt tolerare ac sustinere. **D**emumq^{ue} non du-
bitans de victoria dauid commendabat filium
dimicaturis ut ei parcerent. **I**deoq^{ue} nec prelio
interesse maluit. ne vel referre arma parci-
de licet videretur. sed tamen filio. **L**iquet igitur
ea esse preua ac solida que vera sunt. et que fingere
potest quod dolo congregant. **E**a vero que simulacione
atq^{ue} assentione parata sunt non posse diu pseuare

~~III~~

Quis igitur vel illos qui pecunia ad obedientiam redimuntur. vel eos qui assentatione imitantur si deus sibi arbitretur. Nam et illi frequenter se vendere nolunt. et isti imperia dura ferre non possunt. qui leui assentatione cula facile capiuntur. Si postremo eis verbo immurmuratur. deserunt. et infestis abeunt indignantes relinquunt. impare malunt quam obedire quasi obnoxios beneficium subiectos sibi debere esse existimant. quos propositos sibi habere debeant.

Quis igitur sibi fideles putet. quos vel pecunia vel adulatione sibi obligatos crediderit. Nam et ille qui pecuniam acceperit vilem se et despectum indicat. nisi sepe redimat. Itaque frequenter expectat precium suum. et ille qui obsecratione ambitur videtur vult semper rogari. Ergo bonis actibus et sincero proposito intendendum ad honorem arbitror. et maxime ecclesiasticum ut neque estupina arrogancia vel commissa negligentia sit neque turpis affectatio et indecora ambitio. Ad omnia habundat animi directa simplicitas. satisque seipsa commedit. In ipso vero munere. neque seueritate esse dura uenit nec nimiam remissionem. ne aut potestatem exercere aut sumptuum officium nequaquam implere videamur.

Sicutum quoque ut bene **Capitulum 33.** faciens atque officium obligemur plurimos et collatam reseruemus gratiam ne uere beneficium fiant immemores qui se genuerunt lesos dolent. **S**epe

Eni vsu venit vt quos grā foueris. vel aliquo
supiore emulaueris gradu. auertas. si indigne
aliquē pponendū indices. **Sed** a sacerdote bñ
ficijs suis vel iudicijs fauē cōuenit. vt equita
tem custodiat. a presbitero vel ministro defer
re vt parenti. **Neq;** hos q; semel probati sunt
arrogātes esse oport; si magis tāq; memoēs
gracie humilitatē renē. **Neq;** offendi sacerdo
tem si aut presbiter. si aut minister aut quisq;
de clero. aut misericordia. aut ieiunio. aut inte
gritate aut doctrina aut lectōne. existimacōne
accumule; suā. **Grā** enim ecclie laus doctoris ē
bonum opus alicuius predicari. ita tū si nullo
studio fiat iactātie. **Laudent** enim vnūquem
q; primorū labia a non suū os. a cōmendent
opa nō studia sua. **Ceterū** si quis non obediāt
Epō. extollē atq; exaltaē sese desiderat. obum
braē merita **Epī.** simulata affectacōne doctrine
aut humilitatis. aut misericordie. is a vero de
iuis superbit. **Qm̄** veritatis ea est regula vt ni
chil suū cōmendandi tui causa. quo minor ali
us fiat. **Neq;** si quid boni habeas. id ad defor
macōne alteri; a vitupacōnem exerceas. **Non**
defendas improbū. a scā indig; omittēda arbitre
ris. neq; uigeas. a ipugnes cui; cūmē nō dep
bendeis. **Nā** cu; i oib; iniusticia cito offendat. tū
maxime in ecclia vbi equitatem esse oportet.

pauperes imitandos. **D**ivites enim rogari videntur. vt ipsi quoq; nobis reddant conuiuium. pauperes quia non habent quod restituant cum acceperint remuneratorem nobis faciunt deum. qui se pro paupe obligandum obtulit. **A**d ipsum quoq; seculi vsum consolatio beneficii facta in pauperes magis q̄ in locupletes pl⁹ iuuat. quia diues dedignatur beneficium. & pudet eum debitorem esse gratie. **Q**ui etiam id quod collatum est sibi meritis suis a rogat quod velut debitum acceperit. vel ideo datum sit eo q̄ qui dedit reddendum sibi a diuite vberi⁹ extimauit. **I**ta in accipiēdo bñficiō eo ip̄o q̄ acceperint diuites dedisse magis q̄ acceperint existimāt. paup̄ vero a si nō h̄z vñ reddat pecuniā refert grām. **I**n quo certum est q̄ pl⁹ reddat q̄ acceperit pecunia ei nūmo soluitur grā nūq̄ erimantur. **R**eddēdo vacuat pecunia grā autē a hñdo soluit. & soluēdo retinet. **D**einde qđ diues ē fugit paup̄ fatet. q̄ sic obligat⁹ debito. sibiq; subuentum. non honori suo delatum putat. donatos sibi arbitratue filios. **V**itam redditam reseruatam familiam. **Q**uāto igitur melius apud bonos q̄ apud ingratos locare beneficiū. **V**ñ dñs ad discipulos ait. **N**olite possidere auz neq; argētum neq; pecuniā. qua velut falce pullulātē in peccab⁹

humais succēdit auariā. Petrus quoq; dau
 do qui ex utero matris sue portabat ait. Argē
 tum a aurū non habeo. s; qđ habeo hoc do tibi.
 In noie ihesu xpi nazareni. fuge a ambula. Ita
 q; pecuniā non dedit sanitatē dedit. Quāto me
 lius est salutem habē sine pecuniā q̄ pecuniam
 sine salute. Surrexit daudus qđ non sperabat
 pecuniā nō accepit quā sperabat. **Ca. 37.**

Sed hec vix in sanctis dñi repiūtur vt di
 uicię contempti sint. Ceterę ita incubuerē
 mores hominū amiracōne diuiciarū vt
 nemo nisi diues honore dign⁹ puteē. Neq; hic
 recens vsus s; iā dudum. qđ peius est moleuit
 hoc viciū humanis mentib⁹. Siquidem cū Jeri
 cho magna ciuitas tubarū sacerdotialium sono
 corruisset. a ihesu naue potiretur victoria. cog
 uit infirmatā esse virtutē populi p auariā at
 q; auri cupiditatē. Nam cū de spolijs vrbis in
 cense sustulisset achaz vestē aureā. et ducenta
 argēti didragmata. a linguā aureā oblatu do
 mino negaē nō potuit sed prodidit furtū. **vet⁹**
 igitur a antiqua auariā est. que cum ipsis di
 uine legis cepit oraculis. p̄mmo ppter ipam re
 primēdā lex data est. ppter auariā balaac pu
 tauit balaam p̄mijs posse temptari vt maledi
 cteret populū patrum a vicisset auariā. nisi do
 min⁹ a maledicto cū abstinere vetuisset. ppter

auariciam precipitatus achaz in exercitum dedu-
xerat totam plebem parentum. Itaq; ihs na-
ue qui potuit solem statuere ne procederet. a-
uariciam hominum non potuit siltere ne ser-
peret. Ad vocem eius sol stetit. auaricia non
stetit. Sole itaq; stante confecit ihesus trium-
phum. auaricia autem procedente pene ami-
sit victoriam. Quid fortissimum omnium sam-
son nisi dilecte mulieris auaricia decipit. Itaq;
ille qui rugientem leone mambus discerpit. qui
vincit? a alienigenis tradit? sine vilo adiutoe
sol9 dissolutis vinculis. mille ex hys pemit. vi-
ros. qui funes intertos nervis velut mollia
sparta fila dirupit. Is sup genua mulieris inle-
sa ceruice teucat? inuidi et imis ornatu. preo-
gatiua sue virtutis amisit. Influxit pecunia in
gremiu mulieris. a a viro discessit gra. feralis
igitur auaricia. ille obiosa pecunia. que habet
tes oraminat. no habentes non iuuat. Esto ta-
men vt aliqui adiuuet pecunia inferiori. tu et
ipsum desiderarem. quid ad eu qui non dese-
rat qui non requirit. qui auxilio eius non indi-
get. studio no flectit. Quid ad aliu. Sic ille co-
piofior qui habet. nunquid id creto honestior
q h3 p qd honestas plerūq; aiūe qz h3 qd cu-
studiat magis. q̄ qd possideat. Illd eni posside-
mus quo vtamur. Quod autem vltra vsum est

non vñq; habz; possessiois fructū. sed custodie
piculum. Ad sūmam nouim⁹ q̄ pecunie cōtem
pau iusticiē forma sit. a ideo auariciā dedinare
debem⁹ a omni studio intendē. ne quid facia⁹
vnq̄ aduersus iusticiā. s; in omnibus gestis a
opibus custodiam⁹ eā. si volum⁹ commendare
nos deo.

Capitulum 36.

Quiritatē habeam⁹. vnamimes sim⁹. hui
liratē sequamur. alterutrum existiman
tes supiozem sibi. **H**ec est humilitas. si
nichil sibi quis arroget a inferiore se esse existi
met. **E**piscop⁹ vt mēbus suis vtatur clericis et
maxime ministris qui sūt vere filij. **Q**uem cuiq;
vidērit aptū muneri ei deputet. **C**ū dolore āpu
tatur etiā que putruit pars corpis a diu tēctae
si potest sanari medicamētis. si non potest tunc
a medico bono abscondit. **S**ic ep̄i affectus boni
est. vt optz; sanare infirmos. serpentia auferre
vlcera. adurere aliqua nō abscondere. **P**ostreō
qđ sanari non potest cū dolore abscondere. **V**n̄
pulcherrimū illud preceptū magis eminet. vt
cogitem⁹ nō que nrā sunt. sed q̄ alioz. **H**oc eni
modo nichil erit. qđ vel irati. nostro indulgea⁹
affectui vel fauētes nostre pl⁹ iusto tribuam⁹
aliquid voluntati.

Capitulu 37.

Hoc maximū incēnsiuum mie vt opaciamur
alienis calamitatib⁹. necessitates aliorum

quācum possum⁹ iauem⁹. a pl⁹ interdū q̄ pos
sum⁹. **M**eli⁹ est enim p̄ misericordia cās p̄sta
re vel inuidiā p̄peti. q̄ pretendē in demētiam
vt nos aliq̄n in inuidiā incidam⁹. q̄ ofregeri
m⁹ vasa mistica vt captiuos ēdimerem⁹. **Q**d
atq̄m̄s displicē potuerat. nec tam factū displi
ceret. q̄ vt esset qd̄ in nob̄ ēprehenderēt. **Q**uis
aut̄ est tā dur⁹. immittis. ferre⁹ cui displicet
q̄ homo redimic̄ a morte. femina ab impurita
tib⁹ barbaroz. que grauiorē morte sūt. adole
scēntule vel pueri vel infantes ab ydoloꝝ cōtra
gijis quib⁹ mortis metu inq̄nabant. **Q**uā cau
sam nos a si nō sine racōne aliqua gessim⁹. tñ
ita in populo prosecuti sumus vt cōfiteremur
multoq; fuisse conmodi⁹ astruerem⁹. vt aias
dñō q̄ auz seruāem⁹. **Q**uī enim sine auro mi
sit apostolos. ecclias sine auro cōgregauit. **A**u
tū ecclia h̄z. non vt seruet. s̄ vt eroget. vt sub
ueniat in necessitatib⁹. **Q**uid opus ē custodiē
quod nichil adiuuat. **A**n ignoramus quantū
auri atq; argenti de tēplo dñi assirij fustulerit
Rōne melius conflant sacerdotes p̄pter alimo
niam paupm si alia subsidia defint. q̄ sacrile
gus otaminata asportet hostis. **R**ōne dicitur⁹
est dñs. cur passus es tot inopes fame emori.
Et certe hēbas auz mistēsses aliōmā. **C**ur tōt
captiui dēducti in cōmercio sunt nec redempti.

~~10~~

Cut tot ab hoste occisi sunt. Melius fuerat ut
vasa uiuentium seruaret quod metalloꝝ hys non
posset responsum referri. Quid enim diceret. **Ti**
mi ne templo dei ornatus deesset. Responderet.
Aurū sacramēta non quāruē neq; auro placēt q̄
auro nō emūē. oīr? sacmētoꝝ redempcō capti
uoz est. **Vere** illa sunt vasa preciosa que redi
mūt aīas a morte. **Ille** ver? thesaur? est dñi q̄
opatur qđ sanguis eius opatus est. **Tūc** vas
dñiā sanguinis agnoscitur cū in utroq; vide
rit. redempcōnē ut calix ab hoste ēdimat. quos
sanguis a peccato ēdemit. **Quā** pulchroꝝ ut cum
agmina peccatoꝝ ab ecclīa redimūtur. dicatur
hōs xp̄us redemit. **Ecce** aurū xp̄i quod p̄bai po
test. ecce aurū vtile. **Ecce** aurū xp̄i qđ a morte li
berat. **Ecce** aurū quo redimitur pudici cīa. serua
tur castitas. **Dos** ergo malui uobis tradē libe
ros q̄ aurū reseruaē. **Hic** numer? captiuorum
Hic ordo prestantior est q̄ species vasculorum.
Hic muneri proficere debuit aurū ēdemptoris
ut redimeret p̄ditātes. **Agnosco** infusum au
ro sanguinē non solū rutilasse. vꝝ etiā diuine
opacōnis impressisse virtutē ēdemptōis mune
re. **Tale** aurū sand? martir lauretius dño ref
uauit. a quo cū quererētur thesauri ecclīe. p̄mi
sit se demōstratū. **Sequēti** die paupes duxit.
Inter rogat? vbi eēt thesauri quos p̄miserat

ostendit paupes dicens. **N**on sunt thesauri ecclesie.
Et verus thesaurus in quibus christus est. in quibus fides
est. Denique apostolus ait. **H**abentes thesaurum in vas
fidelibus. **Q**uos meliores thesauros habet christus quam
eos in quibus se esse dixit. **S**ic enim scriptum est
Esuriui et dedistis michi manducare. sitiui et de-
distis michi bibere. hospes eram et collegistis me.
Quod ei vni horum fecistis michi fecistis. **Q**uos
meliores ihesus habet thesauros. quam eos in qui-
bus amat videri. **N**os thesauros demones trahunt
laurentius et vivit quod eos nec persecutor potuit au-
ferre. **I**taque **J**oachim qui auz in obsidione se-
uabat nec dispensabat alimonie operande. et au-
rum vidit eripi et in captiuitatem deduci. **L**au-
rentius qui auz ecclesie maluit erogare pauperi-
bus. quam persecutori reseruare. pro singulari sue inter-
pretacionis viuacitate. sacram martirij accepit
coronam. **N**umquid dictum est scilicet laurentio. **N**on
debusti erogare thesauros ecclesie. **C**ausa.

Quia sacramentorum vendere opus est
ut quis fide sincera et perspicaci provide-
ntia munire hoc impleat. **S**ane si in sua
aliquis deriuat emolumenta criminis est. **S**in vero
pauperibus erogat. captiuum redimit misericor-
dia est. **N**emo ei potest dicere. **C**ur pauper vivit. **N**e-
mo potest queri quod captiuus redemptus sunt. **N**emo
potest accusare. quia dei templum est edificatum

Nemo potest indignari quia huiusmodi fidelium reliquijs spacia laxata sunt. Nemo potest dolere quod in sepulchris christianoꝝ requies defunctorum est. In his tribus generibus vasa ecclesie etiam iniuncta confringere. conflare vendere licet. Opus est ut de ecclesia mystici poculi forma non crearetur ne ad usus nefarios sacri calicis ministerium transferatur. Ideo intra ecclesiam primum quesita sunt vasa que iniuncta non essent. Deinde conminuta. postremo conflata per minucias erogationis dispensata egentibus captiuorum quoque precibus profecerunt. Quod si de sunt noua. et que nequaquam iniuncta videantur in hominum usus quos supradiximus. omnia arbitror pie posse conuertere.

Capitulum 39.

Illud sane et diligenter tuendum est ut de posita viduarum intemerata maneant. si ne vlla seruetur offensio. non solum viduarum sed etiam omnium. fides enim exhibenda est omnibus. sed maior est causa viduarum et causa puillarum. Denique hoc solo viduarum nomine sicut in libris machabeorum legimus commendatum templo omne seruatum est. Nam cum iudicium factum esset pecuniarum. quas in templo Ierosolymis maximas repiri posse symon nefarius anthiocho regi prodidit. missus in rem eliodorius ad templum venit. et summo sacerdoti aperuit indicij inuidiam et aduentus sui causam. Tunc sacerdos de posita

111

eē dixit viduarū a victualia pupillarū. **Cum** he-
liodor⁹ creptū ire vellet. a regis vendicāe mo-
dis. sacerdotes aū altaē iactauerunt se induq̄
sacerdotales stolas. a deū vīnū qui de depositis
legem dederat flentes inuocabāt custodē se p̄
ceptorū prestāe suorū. **Vult⁹** vero a color fūmi
sacerdotis immutat⁹ declarabat dolorem ai et
mentis intente sollicitudinē. **S**lebant om̄s q̄ i
cōtemptū loc⁹ ventur⁹ foret. si nec in tēplo dei
tota fidei seruareēt custodia. **A**ccāndēq; mulie-
res p̄d̄ a clause virgines pulsabant ianuā.
ad muros alij currebāt. p̄ fenestras alij p̄spe-
ctabant. om̄s ad cælum tendēbāt man⁹ oran-
tes vt suis dñs adesset legib⁹. **H**eliodor⁹ autē
nec hīs terri⁹ qđ intrēderat vergebat. a sarel-
litibus suis erarium sepeferat. **Cū** subito appa-
ruit illi terribilis eques armis prefulgens au-
reis. equ⁹ aū eius erat insigni ornatus opto-
rio. **A**lij quoq; duo **I**uvenes apparuerūt i vit-
tute indita. decore grato cum splendore glorie
speciosi amidi qui circumsteterunt eum. et v-
traq; ex parte flagellabant sacrilegum sine
vlla intermissione continuato verbere. **Q**uid
multa. **C**ircumfusus caligine in terram cecidit
a cudenti dimis opacoñis indico craminatus
iacebat. nec vlla spes in eo residebat salutis.
Oborra est leticia metuentibus. metus sup̄b.

delecti q; ex amicis heliodori quidā rogabant
 vitam poscentes ei. quoniā supremum gerebat
 spiritū. Rogate ita q; sacerdote fūmo. iſdem Ju
 uēnes iterū heliodoro apparuerunt hīsdē ami
 ci veltib⁹. a dixerunt ad eū. Omne fūmo grās a
 ge sacerdoti ppter quē tibi vita est reddita. Tu
 autem expertus dei flagella. vade a ānuncia tu
 is omnib⁹. quātam cognoueris templi religio
 nem a dei potestatem. Hīs dictis non cōparue
 runt. Heliodorus itaq; recepto spiritu hostiam
 dño obtulit. omne sacerdoti grās egit. et cū exer
 citū ad regem reuerſus est dicens. Si quē hēs
 hostem. aut inſidiatorē rerū tuarū. illū illuc diri
 ge. a flagellatum recipies eū. Seruanda ē igit
 filij depositis fides. adhibenda diligentia. Egre
 gie hinc veſtrū emiteſcit miniſteriū. Si ſuſcepta
 impreſſio potētis. quā vel vidua vel orphani to
 lerare nō queant ecclie ſubſidio cohibeatur. Si
 oſtendatis pl⁹ apud vos mandatū dñi q̄ diu
 tis valere grāciā meminiftis ipi quociēs aduer
 ſus regales impetus pro viduarū ymmo omni
 bus depositis. certamē ſubierim⁹ cōe. Hoc no
 biſcum michi tēens exemplo ecclie tūcinenſis p
 feram. que vidue depositū quod ſuſceperat amit
 tere picitabatur. Interpellate enim eo qui ſibi
 illud impijali reſcripto vendicāē cupiebat deti
 cī cōtendeb ant auctoritatē. honoratū quoq; et

intercessores dāū nō posse p̄ceptis impatoris
obuiari ferebant. **L**egebatur rescripti forma
directio: magistri officiorum statuta agens i re
bus imminabat. **Q**uid plura. **T**raditū erat. cū
cōicatio mecum cōsilio obsedi scūs ep̄s ea con
clauia. ad que trāsstatū illud depositum vidue.
cognouerat qđ vbi non potuit auferri c̄ceptū
est sub cyrographo. **P**ostea itez flagitabatur
ex cyrographo p̄ceptum impator iterauerat.
vt ip̄e p̄ semetip̄sū nos cōueniret. **N**egatū est
a exposita diuine legis auctoritate a seic lēdō
nis. a heliodou piculo vix tandem racōnem im
p̄crator accepit. **P**ost etiā temptata fuerat
eb̄reptō. s̄ p̄uenit scūs Ep̄us vt ēd̄deret vidue
qđ acceptat. **F**ides interim salua ē imp̄ssio nō
est formidini. qz res nō fides piditabatur.

Ilij fugite in **C**apitulum. 20.
probos. caueite inuidos. inter improbū
a inuidū hoc interest. **I**mprob⁹ suo de
lectatur bono. inuid⁹ torquet alieno. **I**lle dili
git mala. hic bona odit. vt p̄pe tollerabilior sit
qui sibi vult bene. q̄ quimale omnib⁹. filij a
te factū cogitate. a cum diuicijs cogitaueritis
tūc facite qđ p̄batis. **L**audabil' mortis cū occa
sio d̄at rapiēda ē illico dilata gl'a fugit nec fa
cile cōp̄tēdit. **F**idē diligite qm̄ p̄ fidē a dilectōnē
Josias magnū ab aduersarijs amorē acq̄siuit

qm̄ celebravit pascha dñi cum esset annoꝝ de
tem a octo quēadmodū nemo ante eū. zelo ita
qꝫ vt viciat superiores. ita a vos filij zelum dei fui
te. **Exquirat** vos dei zelus a deuoret. vt vnusquī
sqꝫ vestrum dicat. **Exquisiuit** me zelus domus
tue **Aplus** xpi zelotes dicitur. **Quid** de apostolo
dico. **Ipsē dñs** ait. zel⁹ domus tue comedit me
Siergo dei zelus non iste human⁹ inuidiā ge
nerat. sit inter nos pax que exsuperat oēm sen
sum. amate vos inuicē. nichil caritate dulci⁹. ni
chil pace gratius. **Et** vosiphi scitis qꝫ precesteris
vos semp dilexi a diligo. quasi vnus patris fi
lij coaluistis in affectu germanitatis. **Rue** bona
funt tenete. a deus pacis a dilectōnis erit vobi
scum in domino ihesu. **Cū** est honor a gloria et
magnificentia et ptās. cū sancto spiritu in secu
la seculorum **Amen.**

Explicit liber secundus beati Ambrosij de officijs
Incipit liber Tercius eiusdem **Capitulum**

Quid propheta docuit nos tāqꝫ in am
pla domo deambulaē in corde nostro.
a cōuersari cum eo tāqꝫ cum bono cō
tubernali. vt ipse sibi diceret et loque
rentur tecum. vt est. **Dixi** custodiā vias meas.
Salomon quoqꝫ filius eius dicit. **Bibe** aquam